КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет

Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної та навчальної роботи
Історичний факультет
«27» 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Європейська політика США: історія та сучасність

для студентів

галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
освітній рівень	**другий (магістерський)**
освітня програма	**Американістика та європейські студії**
спеціалізація	**032 Історія та археологія**
вибірковий блок	**Дослідницьке спрямування Західна Європа в Новий та Новітній час**
вид дисципліни	**вибіркова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2021/2022**
Семестр	**3**
Кількість кредитів ECTS	**4**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**екзамен**

Викладач: Корнієнко Аліна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. _____ «29» 09 2022 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: Корнієнко Аліна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри нової та
новітньої історії зарубіжних країн
_____ (Машевський О. П.)

Протокол №12 від «26» травня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2021 року, № 7

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н. В.)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати цілісне уявлення про розвиток міжнародних відносин та динаміку зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки та внутрішніх перетворень на європейському континенті в постбіполярну добу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1.Знати:

1.1.сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат;

1.2.розуміти основні тенденції трансформаційних процесів в Європі в постбіполярну добу;

1.3.фактори та чинники, які впливають на динаміку розвитку зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки;

1.4.основні етапи інституційного реформування Європейського Союзу.

2.Вміти:

2.1.обґрунтовувати культурно-історичну основу еволюційних процесів в політичному житті американців;

2.2.аналізувати рівень розвитку інституційної основи Європейського Союзу в XXI ст.;

2.3.прогнозувати наслідки політичних рішень в системі міжнародних відносин в новітній час.

3.Володіти елементарними навичками джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Представлена еволюція міжнародної структури та багатополярність майбутнього світу як виклик для США. Розглянуто шляхи досягнення стратегічних цілей США. Проаналізовано укріплення позицій нових геополітичних світових центрів. Розгляд системи концептуальних поглядів на місце США у світовій політиці. Аналіз ключових засад глобальних зовнішньополітичних стратегій США. Вплив американського «неореалізму» на формування зовнішньополітичного курсу США. Пріоритет військової сили як основний інструмент досягнення зовнішньополітичних цілей. Зрушення в геостратегічних інтересах США. Аналіз східноєвропейської політики Сполучених Штатів Америки в пост біполярну добу.

4. Завдання (навчальні цілі): вироблення у студентів уміння аналізувати історичний матеріал; критично оцінювати довідковий матеріал з дисципліни; орієнтуватися в науковій періодизації історії міжнародних відносин; формувати навички студентів здійснювати самостійні дослідження в межах дисципліни; підготувати студентів до застосування знань, отриманих під час навчання, на практиці.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	**Результат навчання**			
1.1	*Знати* термінологічно-понятійний апарат історії відносин Сполучених Штатів Америки та країн Європи	*лекція, самостійна робота*	*контрольна робота 1 (тест)*	*10%*
1.2	*Знати* основні концептуальні підходи формування зовнішньої політики США в постбіполярну добу	*лекція, самостійна робота*	*контрольна робота 2 (тест)*	*10%*
2.1	*Вміти* визначити основні риси, які характерні національним інтересам США	*семінар*	*усне опитування, семінарські заняття*	*8%*
2.2	*Вміти* визначати й оцінювати наслідки трансформаційних перетворень на європейському континенті після закінчення «холодної війни»	*семінар*	*усне опитування, семінарські заняття*	*8%*
2.3	*Вміти* визначати еволюцію відносин між США та країнами Європи на світову історію.	*семінар*	*усне опитування, семінарські заняття*	*7%*
2.4	*Вміти* визначати значення східноєвропейського регіону для США	*семінар*	*усне опитування, семінарські заняття*	*7%*
2.5	*Вміти* провести порівняльний аналіз зовнішньополітичних підходів різних американських адміністрацій	*самостійна робота*	*реферат*	*5%*
2.6	*Вміти* з'ясовувати стратегію й тактику Сполучених Штатів Америки на європейському континенті в пост біполярну добу	*самостійна робота*	*реферат*	*5%*
2.7	*Вміти* прогнозувати наслідки політичних рішень в системі міжнародних відносин в новітній час	*лекція, самостійна робота*	*екзамен*	*20%*
2.8	*Вміти* з'ясовувати причини, умови, простежити хід, визначити головні рушійні сили в формуванні зовнішньої політики США в Східній Європі	*лекція, самостійна робота*	*екзамен*	*20%*

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін, які* ***не входять*** *до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	**1.1.**	**1.2.**	**2.1.**	**2.2.**	**2.3.**	**2.4.**	**2.5.**	**2.6.**	**2.7.**	**2.8.**
ПРН 3. Розробити та реалізувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів	+	+					+			
ПРН 5. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері американістики та європейських студій, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.					+	+		+		
ПРН 8. Розширювати активізовану джерельну базу в галузі американістики та європейських студій за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участь у наукових й археологічних експедиціях тощо			+		+					+
ПРН 13. Вміти аналізувати політичні, економічні, суспільні і культурні події, процеси, явища в країнах Західної Європи та США за нової та новітньої доби в контексті глобальної історії.				+				+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1 (тест): РН 1.1, 1.3 – 10 балів/6 балів.*

2. Контрольна робота з тем ЗМ2 (тест): РН 1.2, 1.4 – 10 балів/6 балів.

3. Реферат з тем ЗМ 1: РН 2.5 – 5 бали/3 бали.

4. Реферат з тем ЗМ2: РН 2.6 – 5 бали/3 бали.

5. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ1: РН 2.1-2.2 – 15 балів/9 балів.

6. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ2: РН 2.3-2.4– 15 балів/9 балів.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- *форма оцінювання* – екзамен;

- *максимальна кількість балів, які може отримати студент* – 40 балів;

- *Оцінюються такі результати навчання студента:* вміння встановити причинно-наслідковий зв'язок в окремих подіях спільної американсько-європейської історії, вміння з'ясувати причини, умови, простежити хід, визначити головні рушійні сили, які стимулювали розвиток двостороннього співробітництва.

- *форма проведення екзамену* – письмова, *види завдань* – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;

- *мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним* – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав **менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); бали, отримані за виконання рефератів; бали, отримані під час модульного контролю (за виконання тестових завдань), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (екзамену), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7-12.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (екзамен).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів).

Змістовий модуль 1 ***Формування концептуальних підходів в європейській політиці США***			*Змістовий модуль 2* ***Ставлення Сполучених Штатів Америки до інтеграційних процесів в Європі***			***Екзамен***
30 балів (максимум)			30 балів (максимум)			40 балів (максимум)
Самостійна робота (реферат)	*Семінари*	*Модульний контроль*	*Самостійна робота (реферат)*	*Семінари*	*Модульний контроль*	
5 (максимум)	15 (максимум)	10 (максимум)	5 (максимум)	15 (максимум)	10 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента ***під час кожного семінару*** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 0,5 до 2 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 0,5 бала;
- логіка викладення 0,5 бала;
- використання основної і додаткової літератури 0,5 бала;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 0,5 бала.

Реферат студент подає викладачеві на останньому семінарі кожного Змістового модулю, зокрема Реферат 1 (остання декада березня) і Реферат 2 (остання декада травня). Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 5 балів;
- тема розкрита неповно 3-4 бали;
- реферат суто компілятивного рівня 2 бали;
- розкритий лише окремий аспект 1 бал

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **контрольні роботи** у формі тестування, зокрема Контрольна робота 1 (остання декада березня) і Контрольна робота 2 (остання декада травня). Завдання з тестування містить 20 запитання, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 0,5 бала.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить два завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів. Критеріями оцінювання відповіді є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	19-20
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені грунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	16-18
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	13-15

Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	10-12
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	7-9
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	4-6
Відповідь має значні помилки, або відсутня	1-3

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	**24**	60
Максимум	**30**	**30**	**40**	**100**

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Розділ 1. *Формування концептуальних підходів в європейській політиці США*				
1.	**Вступ.** **Тема 1.** Формування нової системи міжнародних відносин в 90-х рр. XX ст.	1	2	6
2.	**Тема 2.** Роль та місце Сполучених Штатів Америки в новому світовому порядку	1	2	6
3.	**Тема 3.** Основні ідейно-теоретичні підходи зовнішньої політики США в постбіполярну добу	2	2	6
4.	**Тема 4.** Зовнішньополітичні стратегії США в постбіполярну добу	2	2	6
5.	**Тема 5.** Місце східноєвропейського регіону в зовнішній політиці США	2	2	6
6.	**Тема 6.** Роль Сполучених Штатів Америки в демократичних перетвореннях в Східній Європі	2	1	6
7.	*Реферат з тем ЗМ1*	-	-	4
8.	*Контрольна робота з тем ЗМ1*	-	1	-
Розділ 2. *Ставлення Сполучених Штатів Америки до інтеграційних процесів в Європі*				
9.	**Тема 7.** Безпековий чинник європейської політики США	2	2	6
10.	**Тема 8.** Сприйняття місця та ролі НАТО в регіональному та глобальному вимірах американськими адміністраціями	2	2	6
11.	**Тема 9.** Розширення НАТО на схід: позиція США	2	1	6
12.	**Тема 10.** Основні засади економічного чинника в політиці США стосовно країн Європи	2	1	6
13.	**Тема 11.** Ставлення Сполучених Штатів Америки щодо включення країн Східної Європи до ЄС	2	1	6

17.	**Тема 8.** Сприйняття місця та ролі НАТО в регіональному та глобальному вимірах американськими адміністраціями	2	2	6
18.	**Тема 9.** Розширення НАТО на схід: озиція США	2	1	6
19.	**Тема 10.** Основні засади економічного чинника в політиці США стосовно країн Європи	2	1	6
20.	**Тема 11.** Ставлення Сполучених Штатів Америки щодо включення країн Східної Європи до ЄС	2	1	6
21.	**Тема 12.** Культурна взаємодія Сполучених Штатів Америки з країнами Європи	2	-	6
31.	*Реферат 2*			4
32.	*Контрольна робота 2*		1	
	ВСЬОГО	**20**	**20**	**80**

Загальний обсяг *120 год.,* в тому числі:
Лекцій **– *20 год.***
Семінари **– *20 год.***
Самостійна робота **– *80 год.***

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Бесараба О. Регіоналізація Європи / О. Бесараба // Людина і політика . - 2000. - № 4. - С. 21-25.
2. Дайнен Д. Делалі міцніший союз. Курс европейської інтеграції / Дейсмонд Дайнен. - К.: К.І.С., 2006. - 696 с.
3. Європейська інтеграція: навч. посіб. / за ред. Г.О. Дробот. - Луцьк: Вежа, 2008. - 760 с.
4. Європейський Союз: політика, економіка, право: навч. посіб. / за ред. Н.В. Антонюка, М.М. Макієвича. - Л ., 2005. - 532 с.
5. Копійка В. В. Розширення Європейського Союзу. Теорія і практика інтеграційного процесу: монографія / В. В. Копійка. - К.: Київ. ін - т, 2002. - 253 с .

Додаткові:

1. Глобальные трансформация: политика, экономика, культура / Д. Хелл, Э. Макгрю, Д. Гольдблатт, Д. Перратон; пер. с англ. В. В. Сапова и др. - М.: Праксис, 2004. - 576 с.
2. Грубов В. М. Європейська безпека XXI століття: форми і принципи / В. М. Грубов // Трабуна. - 2004 . - № 3-4. - С. 28-29.
3. Дудко І. Національні інтереси США в постбіополярному світі / Ірина Дудко. - К.: КНЕУ, 2003. - 207 с.
4. Киссинджер Г. Нужна ли Америке внешняя политика / Генри Киссинджер. - М., 2004. - 352 с.
5. Крушинський В.О. Британська Европа чи європейська Британія. Британія в Європейських інтеграційних процесах: монографія / В. Ю. Крушинський. - К.: Київ.ун-т., 2003. - 214 с.
6. Мартиненко П. Проект Конституції для Європи: реформаторський потенціал / П. Мартипегас // Інституційні реформи в ЄС: аналітичний щоквартальник. - 2003. - № 4. - С. 1-16.
7. Миронова М. А. Трансформація відносин Європейського Союзу та США в постбіполярний період: автореф. дис. ... канд. політ. Наук / М. А. Миронова. - К., 2007. - 20 с.
8. Мозель . Т. Н. Балтия, Россия и Запад в поисках модела безопасности в Европе / Т. Н. Мозель - М.: Науч.кн., 2001. - 304 с.
9. Рязанов А.А. Внешняя политика США: актуальные аспекты / А. А. Рязанов. - Минск:

Технология, 2008. - 103 с.
10. Тоффлер Е. Нова парадигма влади. Знання, багатство й сила / Евін Тоффлер. - Харків, 2003. - 688 с.
11. Яковенко Н. Л. Велика Британія в сучасній системі міжнародних відносин: заявка на європейське лідерство / Н.Л. Яковенко. - К.: Наук. світ, 2003. - 227 с.